

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT

Y. BOT

fremsat den 16. oktober 2008 ¹

1. Kernen i denne appelsag vedrører spørgsmålet, om en tjenestemand bevarer en interesse i at anfægte en bedømmelsesrapport, når han, efter han anlagde sag til prøvelse af denne rapport, er blevet ramt af total og vedvarende invaliditet.

2. I dom af 7. februar 2007, Gordon mod Kommissionen², fastslog De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans, idet den fulgte Kommissionen for De Europæiske Fællesskabers argumentation, at en tjenestemand i denne situation ikke havde søgsmålsinteresse, og at hans søgsmål måtte afvises.

3. Retten støttede dette standpunkt på den retspraksis, hvorefter en tjenestemand kun har retlig interesse i at anfægte en bedømmelsesrapport, hvis den pågældende tjenestemand endnu har en karriere foran sig, dvs. indtil dennes udtræden af tjenesten. Retten bemærkede, at en tjenestemand, der er aner-

kendt som værende i en tilstand af vedvarende total invaliditet, efter de gældende regler pensioneres, og at denne tjenestemand skal anses for udtrådt af tjenesten, selv om han i givet fald kan genindtræde i denne, hvis hans tilstand tillader det. Efter Rettens opfattelse er muligheden for en eventuel genindtræden i tjenesten ikke tilstrækkelig til at konstatere, at en tjenestemand i en sådan situation har en personlig og aktuel interesse i at anfægte sin bedømmelsesrapport.

4. Med den appellerede dom forkastede Retten ligeledes appellansens erstatningspåstand.

5. I dette forslag til afgørelse skal jeg først redegøre for grundene til, at den retspraksis, hvorefter en tjenestemand ikke længere har retlig interesse i at anfægte en bedømmelsesrapport, når han er udtrådt af tjenesten, efter min opfattelse er forkert.

¹ — Originalsprog: fransk.

² — Sag T-175/04, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, herefter »den appellerede dom«.

6. Jeg skal derefter anføre, at selv om man lagde til grund, at denne praksis var berettiget, ville den ikke finde anvendelse i et tilfælde, hvor en tjenestemand er anerkendt som værende i en tilstand af vedvarende total invaliditet, da en sådan tjenestemand eventuelt kan genindtræde i tjenesten. Jeg skal foreslå Domstolen, at den fastslår, at denne tjenestemand har en personlig og aktuel interesse i at anfægte sin bedømmelsesrapport.

7. Jeg skal heraf udlede, at Retten har begået en retlig fejl, og at den appellerede dom bør ophæves, for så vidt som Retten deri fastslår, at det ikke længere er fornødent at træffe afgørelse i annulationssøgsmålet.

8. Derefter skal jeg anføre, at den appellerede dom må stadfæstes, for så vidt som erstatningssøgsmålet derved forkastes.

9. Endelig skal jeg foreslå Domstolen at tage den af appellanten nedlagte annulationspåstand til følge, og jeg angiver grundene hertil.

I — Retsforskrifter

10. De relevante retsregler omfatter bestemmelserne om bedømmelse af tjenestemændene og bestemmelserne om tjenestemænd, der er anerkendt som invalide.

A — Bestemmelserne om bedømmelse af tjenestemændene

11. De bestemmelser, der vedrører bedømmelsen af tjenestemændene, er angivet i den appellerede dom på følgende måde.

12. I henhold til artikel 43 i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber i den affattelse af bestemmelsen, der finder anvendelse i denne sag³, udfærdiges der regelmæssigt og mindst hver andet år for hver tjenestemand, med undtagelse af tjenestemænd i lønklasserne A1 og A2, en udtalelse

3 — Herefter »vedtægten«.

vedrørende hans kvalifikationer, tjenstlige indsats og adfærd i henhold til de betingelser, hver institution fastsætter i overensstemmelse med bestemmelserne i vedtægtens artikel 110.

til karakterbedømmelsen i karriereudviklingsrapporten og de sammenlagte prioritetspoint, som tildeles vedkommende i forbindelse med forfremmelsesproceduren, opsamlet under en eller flere forfremmelsesrunder, overskrider »forfremmelsestærsklen«.

13. Den 26. april 2002 vedtog Kommissionen almindelige gennemførelsesbestemmelser til vedtægtens artikel 43⁴. En ny bedømmelsesordning blev derved vedtaget.

14. Ved den første bedømmelsesrunde efter den nye ordning omfatter den karriereudviklingsrapport, der er omhandlet i artikel 6 i AGB 43⁵, perioden fra den 1. juli 2001 til den 31. december 2002 i henhold til overgangsreglen i artikel 4, stk. 1, i AGB 43.

15. I henhold til artikel 5, stk. 3, i de almindelige gennemførelsesbestemmelser til vedtægtens artikel 45, som Kommissionen vedtog den 26. april 2002, er bedømmelse og forfremmelse nært forbundet derved, at en tjenestemand principielt forfremmes, når de sammenlagte forfremmelsespoint, som svarer

16. I denne forbindelse bestemmer artikel 6, stk. 1, i de almindelige gennemførelsesbestemmelser til artikel 45, at de generaldirektorer, for hvilke det gennemsnitlige antal tildelte fortjenestepoint for en given lønklasse overstiger det antal, Kommissionen har opstillet som mål, med mere end et point, vil få nedsat deres prioritetspoint med et antal, der nøje svarer til overskridelsen, medmindre generaldirektoraterne giver en fornuftig begrundelse for overskridelsen.

17. I Kommissionens bekendtgørelse i *Meddelelser fra administrationen* nr. 99-2002 af 3. december 2002 under overskriften »Vejledning for bedømmelsesperioden 2001/2002 (overgang)«⁶ opfordres generaldirektoraterne til at evaluere deres personale under overholdelse af gennemsnittet på 14 ud af 20, og det anføres, at et generaldirektorat, der for en given lønklasse opnår et gennemsnit over 15, straffes ved en nedsættelse af antallet af prioritetspoint, medmindre dette generaldirektorat angiver en rimelig begrundelse for overskridelsen.

4 — Herefter »AGB 43«.

5 — Herefter »karriereudviklingsrapporten«.

6 — Herefter »overgangsvejledningen«.

B — *Bestemmelserne vedrørende tjenestemænd, der er anerkendt som værende invalide*

er ramt af vedvarende invaliditet, som anses for fuldstændig og medfører, at den pågældende er ude af stand til at gøre tjeneste i en stilling i hans ansættelsesgruppe, berettiget til invalidepension.

18. Vedtægtens artikel 53 bestemmer:

[...]«

»Hvis tjenestemanden efter invaliditetsudvalgets mening opfylder de i artikel 78 [i vedtægten] fastsatte betingelser, afskediges han med pension uden ansøgning den sidste dag i den måned, i hvilken ansættelsesmyndigheden ^[7] har fastslået, at tjenestemanden er endeligt uarbejdsdygtig og ikke kan udøve sit hverv.«

20. Artikel 13-16 i vedtægtens bilag VIII er affattet som følger:

»Artikel 13

19. Vedtægtens artikel 78 bestemmer:

»I henhold til de i artiklerne 13-16 i bilag VIII fastsatte betingelser er den tjenestemand, der

Såfremt invaliditetsudvalget anerkender, at en tjenestemand, der endnu ikke er fyldt 65 år i det tidsrum, hvor han erhverver pensionsrettigheder, er blevet varigt og totalt invalid og derfor ude af stand til at varetage en stilling inden for sin stillingsgruppe og af den grund må opgive at gøre tjeneste ved Fællesskaberne, har han, med forbehold af bestemmelserne i artikel 1, stk. 1, ovenfor, i den tid, han er utjenstdygtig, ret til den invalidepension, der omhandles i artikel 78 i vedtægten.

7 — O.a.: Uden betydning for den danske oversættelse.

[...]

Artikel 15

Artikel 14

Retten til invalidepension opstår den første dag i den kalendermåned, der følger efter den måned, i hvilken tjenestemanden i henhold til artikel 53 i vedtægten afskediges med pension.

Så længe en tidligere tjenestemand, der modtager invalidepension, ikke er fyldt 60 år, kan institutionen lade ham undersøge med bestemte mellemrum for at sikre sig, at han stadig opfylder betingelserne for at oppebære denne pension.

Artikel 16

Når en tidligere tjenestemand ikke længere opfylder forudsætningerne for at oppebære denne pension, skal han genindtræde i den første ledige stilling i den kategori eller tjenestegruppe, der svarer til hans stillingsgruppe, såfremt han er i besiddelse af de fornødne kvalifikationer. Afslår han at modtage den tilbudte stilling, har han fortsat krav på at genindtræde på de samme betingelser i den næste stilling, der bliver ledig i den kategori eller tjenestegruppe, der svarer til hans stillingsgruppe. Afslår han for anden gang, kan han afskediges uden ansøgning [...]

Såfremt en tidligere tjenestemand, der modtager invalidepension, genindtræder i sin institution eller en anden institution i Fællesskabet, bliver den tid, i hvilken han har modtaget pensionen, taget i betragtning ved beregningen af pension på basis af anciennitet, uden at han er forpligtet til efterbetaling af bidrag.«

II — De faktiske omstændigheder

21. De relevante faktiske omstændigheder er beskrevet på følgende måde i den appellerede dom.

22. Appellanten var på tidspunktet for sagens anlæg tjenestemand i lønklasse LA5 og gjorde tjeneste i Kommissionens generaldirektorat »Oversættelse«.

23. Den 11. marts 2003 om aftenen modtog appellanten den karriereudviklingsrapport, som han havde været genstand for, for perioden fra den 1. juli 2001 til den 31. december 2002. Den 12. marts 2003 om morgenen meddelte han medbedømmeren, at han ønskede en samtale med denne i henhold til artikel 7, stk. 5, i AGB 43. Om eftermiddagen tog han efterfølgende fri i to en halv dag. Samme dag stadfæstede medbedømmeren den pågældende karriereudviklingsrapport, efter at han deri havde noteret, at »det ikke [havde] været muligt at afholde den samtale, [appellanten havde anmodet om], eftersom den pågældende [havde] taget fri fra den 12. marts 2003 om eftermiddagen«.

24. Den 25. marts 2003 havde appellanten en samtale med medbedømmeren. Samme dag

anmodede appellanten om, at rapporten blev indbragt for det paritetiske evalueringsudvalg⁸. Den 11. april 2003 afgav bedømmelsesudvalget sin udtalelse. Heri var det anført, at »[bedømmelsesudvalget] konstaterer, at der ikke har fundet nogen officiel samtale sted, og bedømmeren i appelleddet opfordres følgelig til at anmode bedømmeren om at afholde den officielle samtale«. Appellanten havde igen en drøftelse med bedømmeren den 14. april 2003.

25. Den 25. april 2003 fandt der et møde sted mellem appellanten og bedømmeren i appelleddet. Den 28. april 2003 traf sidstnævnte en afgørelse. Han stadfæstede den pågældende karriereudviklingsrapport, idet han anførte dels, »at det [var] blevet præciseret, at [appellanten] havde anmodet om, at der blev afholdt en officiel samtale den 12. marts 2003, men at denne samtale ikke havde fundet sted som følge af de fridage, den pågældende havde taget [...], og henset til den oprindelige frist for afslutning af bedømmelsesrunden (den 15.3.2003)«, og dels at »to samtaler [havde] fundet sted efterfølgende med medbedømmeren den 25. marts 2003 og den 14. april 2003«. I et notat af samme dag gjorde bedømmeren i appelleddet formanden for personaleudvalget bekendt med sin afgørelse. I denne note angav han grundene til, at den officielle samtale, som appellanten havde anmodet om, ikke havde kunnet afholdes, og tilføjede, at »medbedømmerens bemærkninger [var] blevet formuleret uden hensyn til disse omstændigheder, under hensyn til de

8 — Herefter »bedømmelsesudvalget«.

grunde, den pågældende havde anført, og efter at have hørt den direkte foresatte«. Han nævnte desuden, at »to officielle samtaler [var blevet] afholdt den 25. marts 2003 og den 14. april 2003«.

III — Retsforhandlingerne for Retten og parternes påstande

26. Den 25. juli 2003 indgav appellanten en klage i medfør af vedtægtens artikel 90 til prøvelse af afgørelsen af 28. april 2003, hvorved hans karriereudviklingsrapport blev stadfæstet. Ansættelsesmyndigheden afslog denne klage ved afgørelse af 11. december 2003, der blev meddelt appellanten den 2. februar 2004⁹.

27. Efter invaliditetsudvalgets rapport af 1. februar 2005, hvori det konstateredes, at appellanten »er ramt af vedvarende invaliditet, som anses for fuldstændig, og medfører, at den pågældende er ude af stand til at gøre tjeneste i en stilling i hans lønklasse«, besluttede ansættelsesmyndigheden ved afgørelse af 15. februar 2005 at »pensionere appellanten og indstille denne til invaliditetsydelse som fastsat i vedtægtens artikel 78, tredje afsnit«. Denne afgørelse fik virkning fra den 28. februar 2005.

28. Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 7. maj 2004 anlagde appellanten et annullationssøgsmål vedrørende den omtvistede afgørelse og et erstatnings-søgsmål.

29. Den 1. marts 2005 fremsatte Kommissionen en begæring til Retten om, at den erklærede, at det var uforment at træffe afgørelse vedrørende annullationspåstanden, da appellanten var blevet pensioneret som følge af vedvarende invaliditet, som var anset for fuldstændig. Kommissionen bestred endvidere, at erstatningssøgsmålet kunne antages til realitetsbehandling. Den 6. april 2005 fremsatte sagsøgeren sine bemærkninger til begæringen.

30. Ved kendelse af 10. juni 2005 traf Retten afgørelse om at henskyde formalitetsindsigelsen til afgørelse i forbindelse med sagens realitet, og afgørelsen om sagens omkostninger blev udsat.

⁹ — Herefter »den omtvistede afgørelse«.

31. Ved processkrift indleveret til Rettens Justitskontor den 6. oktober 2005 anmodede appellant om, at Retten genåbnede den skriftlige behandling eller accepterede nye beviser. Kommissionen fremsatte ingen bemærkninger til anmodningen. De af appellantens afgivne bemærkninger og elementer blev midlertidigt bilagt sagen, og afgørelsen om antagelse til realitetsbehandling blev udsat.

32. Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten under retsmødet den 31. maj 2006. Kommissionen fremlagde endvidere de dokumenter, den var blevet anmodet om.

33. Ved denne lejlighed blev det besluttet før afslutningen af den mundtlige forhandling at give appellant adgang til at fremsætte bemærkninger til det antal sider, han har oversat i den periode, der er omfattet af den omtvistede karriereudviklingsrapport. Appellant fremsatte sine bemærkninger inden for den fastsatte frist, og Kommissionen fremsatte sine bemærkninger til dette svar den 14. juni 2006.

34. Ved afgørelse truffet af formanden for Rettens Tredje Afdeling den 20. juni 2006 blev den mundtlige forhandling afsluttet.

IV — Den appellerede dom

35. Retten traf afgørelse om annullations-søgsmålet samt om erstatningssøgsmålet og derefter om appellants begæringer vedrørende sagens tilrettelæggelse.

A — Annullationssøgsmålet

36. Retten fastslog, at det ikke længere var fornødent at træffe afgørelse om annullationssøgsmålet af følgende årsager:

»²⁷ Det bemærkes dels, at selv om spørgsmålet, om sagsøgeren har søgsmålsinteresse, som et søgsmåls antagelse til realitetsbehandling er afhængig af ^[10], skal bedømmes på det tidspunkt, hvor søgsmålet indgives, kan dette dog ikke hindre Retten i at fastslå, at det ikke længere er fornødent at tage stilling til sagen i det tilfælde, hvor en sagsøger, som oprindeligt havde retlig interesse, senere har mistet enhver personlig interesse i annullationen af den anfægtede beslutning som følge af en begivenhed, der er indtruffet senere end sagsanlægget. For at en sagsøger kan fortsætte et annullationssøgsmål mod en beslutning, er det

¹⁰ — Domstolens dom af 16.12.1963, sag 14/63, *Forges de Clabecq mod Den Høje Myndighed*, Sml. 1954-1964, s. 453, org.ref.: Rec. s. 719, på s. 748, og Rettens kendelse af 30.11.1998, sag T-97/94, *N mod Kommissionen*, Sml. Pers. I-A, s. 621, og II, s. 1879, præmis 23.

nemlig nødvendigt, at sagsøgeren bevarer den personlige interesse i annulation af den anfægtede beslutning ^[11]. Desuden skal en sagsøger efter fast retspraksis godtgøre, at han har en eksisterende og faktisk interesse i annulation af den anfægtede afgørelse, således at når den interesse, som vedkommende påstår at have, vedrører en fremtidig retsstilling, skal han godtgøre, at indgrebet i retsstillingen allerede aktuelt er sikkert ^[12].

bedømte person, i det omfang den pågældende stadig har en karriere foran sig, dvs. indtil dennes udtræden af tjenesten. Efter tjenestemandens udtræden af tjenesten har denne folgelig ingen interesse i at indgive eller fortsætte et søgsmål vedrørende en karriereudviklingsrapport, som han har været genstand for, medmindre han vil godtgøre, at der foreligger en særlig omstændighed, der begrundet en personlig og aktuel interesse i at opnå en annulation ^[14].

- 28 Dels bemærkes for så vidt angår søgsmål med påstand om annulation af en karriereudviklingsrapport, at denne er et internt dokument, som i første række har til formål at sikre administrationen regelmæssige oplysninger om, hvorledes tjenestemanden udfører de opgaver, der er pålagt ham ^[13], og som derfor spiller en vigtig rolle for forløbet af tjenestemandens karriere, hovedsageligt for så vidt angår forflyttelse og forfremmelse. Det følger heraf, at karriereudviklingsrapporten principielt kun berører den

- 29 Kommissionen har i denne sag gjort gældende, at sagsøgeren er udtrådt af tjenesten, da han i medfør af vedtægtens artikel 78 er blevet pensioneret som følge af vedvarende invaliditet, som anses for fuldstændig, og at han i overensstemmelse med ovennævnte retspraksis har mistet sin retlige interesse i at fortsætte sagen. Sagsøgeren er imidlertid af den opfattelse, at den pågældende retspraksis ikke finder anvendelse i den konkrete sag af to årsager. Der er for det første ikke tale om en definitiv udtræden af tjenesten, da han i henhold til artikel 14 i vedtægtens bilag VIII kan genindtræde i tjenesten, så snart hans helbredstilstand gør det

11 — Rettens dom af 24.4.2001, sag T-159/98, Torre m.fl. mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 83, og II, s. 395, præmis 30, af 31.5.2005, sag T-105/03, Dionyssopoulou mod Rådet, Sml. Pers. I-A, s. 137, og II, s. 621, præmis 18, og af 8.12.2005, sag T-274/04, Rounis mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 407, og II, s. 1849, præmis 21 og 22.

12 — Rettens dom af 17.9.1992, sag T-138/89, NBV og NVB mod Kommissionen, sag T-138/89, Sml. II, s. 2181, præmis 33, af 14.4.2005, sag T-141/03, Sniace mod Kommissionen, Sml. II, s. 1197, præmis 26, og Rettens kendelse af 17.10.2005, sag T-28/02, First Data m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 4119, præmis 42 og 43.

13 — Jf. i denne retning Domstolens dom af 3.7.1980, forenede sager 6/79 og 97/79, Grassi mod Rådet, Sml. s. 2141, præmis 20, og Rettens dom af 28.5.1997, sag T-59/96, Burban mod Parlamentet, Sml. Pers. I-A, s. 109, og II, s. 331, præmis 73.

14 — Jf. i denne retning kendelsen i sagen N mod Kommissionen, præmis 26, og dommen i sagen Dionyssopoulou mod Rådet, præmis 20.

muligt. For det andet var han blevet tvunget til at lade sig pensionere, og denne pensionering fandt sted, efter at sagen var blevet anlagt. Sagsøgeren er af den opfattelse, at hans krav på retsbeskyttelse under disse omstændigheder bør gå forud for andre hensyn og gøre det muligt for ham at få afgjort, om den omtvistede karriereudviklingsrapport er lovlig. Han mener derfor, at han stadig har en personlig og aktuel interesse i en annullation heraf.

herunder en sådan, der følger af en vedvarende invaliditet, der anses for fuldstændig, under årsagerne til udtræden af tjenesten. Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt den udtræden af tjenesten, den indebærer, er definitiv eller ej, betragter lovgiver således invaliditeten på samme måde som andre årsager til udtræden af tjenesten, hvis definitive karakter ikke giver anledning til tvivl, såsom afskedigelse efter ansøgning, afskedigelse på grund af utilstrækkelig faglig indsats eller fjernelse fra tjenesten.

30 Hvad for det første angår spørgsmålet, om en udtræden af tjenesten må anses for at være definitiv i tilfælde af pensionering som følge af vedvarende invaliditet, som anses for fuldstændig, bemærkes, at selv om der i artikel 14 i vedtægtens bilag VIII er fastsat en mulighed for, at en tjenestemand, der er tilkendt invaliditetsydelse, kan genindtræde i tjenesten, har lovgiver anset vedvarende invaliditet, som anses for fuldstændig, for at være ensbetydende med, at den berørte tjenstemands karriere bringes til ophør. Vedtægtens artikel 53 bestemmer således, at »hvis tjenestemanden efter invaliditetsudvalgets mening opfylder de i artikel 78 fastsatte betingelser, afskediges han med pension uden ansøgning den sidste dag i den måned, i hvilken ansættelsesmyndigheden har fastslået, at tjenestemanden er endeligt uarbejdsdygtig og ikke kan udøve sit hverv«. I vedtægtens artikel 47 henføres enhver pensionering,

31 Det følger heraf, at pensionering som følge af vedvarende invaliditet, som anses for fuldstændig som omhandlet i artikel 53 og 78, inden for vedtægtens opbygning principielt anses for at afslutte tjenestemandens karriere. Pensionering adskiller sig således fra sygeorlov som omhandlet i vedtægtens artikel 59, der ikke berører fortsættelsen af karrieren for den tjenestemand, der midlertidigt er ude af stand til at udøve sit hverv.

32 Retten finder herefter i overensstemmelse med ovennævnte retspraksis at kunne lægge til grund, at sagsøgerens

pensionering i medfør af vedtægtens artikel 78 berører hans interesse i at opnå en annullation af den omtvistede karriereudviklingsrapport, da hans karriere inden for institutionen principielt er blevet definitivt afbrudt.

- 33 Denne konklusion kan ikke ændres ved sagsøgerens argument om, at der består en mulighed for genindtræden i tjenesten i medfør af artikel 14 i vedtægtens bilag VIII. En sagsøger skal nemlig godtgøre, at han har en eksisterende og faktisk interesse i annullation af den anfægtede afgørelse, og når den interesse, som vedkommende påstår at have, vedrører en fremtidig retsstilling, skal han godtgøre, at indgrebet i retsstillingen allerede aktuelt er sikkert. Det må imidlertid konstateres, at sagsøgerens genindtræden i Kommissionens tjeneste blot er en eventuel begivenhed, hvis indtræden på nuværende tidspunkt er usikker. Der er således blot tale om en hypotetisk interesse, der som sådan er utilstrækkelig til at konstatere, at sagsøgerens retsstilling berøres af en manglende annullation af den omtvistede karriereudviklingsrapport^[15].

- 34 Med hensyn til for det andet den omstændighed, at sagsøgeren blev

tvunget til at gå på pension, og at hans pensionering fandt sted efter anlæggelsen af denne sag, bemærkes for det første, at Retten allerede har haft lejlighed til at fastslå, at en tjenestemand, der er udtrådt af tjenesten som følge af en afskedigelse på grund af utilstrækkelig faglig indsats, eller en fjernelse fra tjenesten, der er blevet definitiv efter en retssag, ikke har interesse i en annullation af hans bedømmelsesrapport^[16]. Det fremgår således af retspraksis, at spørgsmålet om, hvorvidt den pågældende frivilligt er udtrådt af tjenesten, er uden betydning for vurderingen af, om der foreligger en søgsmålsinteresse. Vedrørende tidspunktet for pensioneringen set i forhold til tidspunktet for sagens anlæg bemærkes dernæst, at det fremgår af den ovenfor i præmis 27 nævnte retspraksis, at den omstændighed, at søgsmålsinteressen forsvandt efter sagens anlæg, ikke kan hindre Retten i at fastslå, at det ikke længere er nødvendigt at tage stilling til sagen^[17].

- 35 Henset til det foranstående må det fastslås, at den ændring af den omtvistede karriereudviklingsrapport, som sagsøgeren tilstræber, principielt ikke

15 — Jf. i denne retning Domstolens dom af 21.1.1987, sag 204/85, Stroghili mod Revisionsretten, Sml. s. 389, præmis 11.

16 — Kendelsen i sagen N mod Kommissionen, præmis 27, og Rettens dom af 21.2.2006, forenede sager T-200/03 og T-313/03, V mod Kommissionen, Sml. Pers. II-A-2, s. 57, præmis 184.

17 — Rettens dom af 13.12.1990, sag T-20/89, Moritz mod Kommissionen, Sml. II, s. 769, præmis 16, samt dommen i sagen Dionyssopoulou mod Rådet (præmis 18) og Rounis mod Kommissionen (præmis 21).

vil medføre nogen konsekvenser for hans karriere, der blev afsluttet den 28. februar 2005. Det påhviler således sagsøgeren at godtgøre, at der foreligger en særlig omstændighed, der fortsat begrundet en personlig og aktuel interesse i et annullationssøgsmål¹⁸.

på nuværende tidspunkt, og så længe han ikke er genindtrådt i tjenesten, indeholder et klagepunkt imod tjenestemanden. Det følger heraf, at det — uden at det er nødvendigt på nuværende tidspunkt at tage stilling til relevansen af sagsøgerens argument, såfremt det blev fremsat til støtte for et eventuelt søgsmål, i tilfælde af at han genindtræder i tjenesten — må lægges til grund, at retten til en effektiv domstolsbeskyttelse ikke kan give ham adgang til at få Retten til at påkende hans annullationssøgsmål.

36 Det skal bemærkes, at sagsøgeren, skønt han anfægter den definitive karakter af hans udtræden af tjenesten, ikke har påberåbt sig nogen særlig omstændighed som omhandlet i kendelsen N mod Kommissionen. Han har derimod gjort gældende, at hans interesse i at kræve den omtvistede karriereudviklingsrapport annulleret bør anerkendes med henblik på at sikre hans krav på en effektiv domstolsbeskyttelse.

38 Det fremgår af samtlige ovenstående bemærkninger, at sagsøgeren ikke har godtgjort, at han har en eksisterende og faktisk søgsmålsinteresse. Det er således ikke længere fornødent at træffe afgørelse med hensyn til påstanden om annullation af den omhandlede karriereudviklingsrapport.

37 Hertil skal blot bemærkes, at retten til en effektiv domstolsbeskyttelse kun omfatter retten til at forelægge retsinstanterne sådanne retsakter hidrørende fra Fællesskaberne, der indeholder et klagepunkt mod sagsøgeren, idet de påvirker dennes interesser¹⁹. I den foreliggende sag må det imidlertid fastslås, at hverken den anfægtede afgørelse eller den omtvistede karriereudviklingsrapport som følge af hans pensionering

39 For så vidt angår påstanden om, at det fastslås, at DGE 43 og overgangsvejledningen eller de gældende bestemmelser er ugyldige, udgør denne påstand, som sagsøgeren selv har anført, ulovlighedsindsigelser, der er rejst inden for rammerne af annullationssøgsmålet. Der er derfor ikke anledning til at træffe afgørelse herom.«

18 — Kendelsen i sagen N mod Kommissionen, præmis 26 og 27.

19 — Jf. i denne retning Domstolens kendelse af 1.10.2004, sag C-379/03 P, Pérez Escobar mod Kommissionen, præmis 41 og 42, og Rettens kendelse af 2.6.2003, sag T-276/02, Forum 187 mod Kommissionen, Sml. II, s. 2075, præmis 50.

B — Erstatningssøgsmålet

37. Retten afviste erstatningssøgsmålet med følgende begrundelse:

»42 Det bemærkes, at stævningen ifølge artikel 21 i statutten for Domstolen, som i medfør af statuttens artikel 53, stk. 1, også finder anvendelse på rettergangsmåden ved Retten, og artikel 44, stk. 1, litra c), i Rettens procesreglement skal angive søgsmålets genstand og indeholde en kort fremstilling af søgsmålsgrundene. For at opfylde disse krav skal en stævning, hvori der nedlægges påstand om erstatning for skade, som angiveligt er forvoldt af en fællesskabsinstitution, indeholde oplysninger, der gør det muligt at identificere den adfærd, som sagsøgeren bebrejder institutionen, grundene til, at han antager, at der består en årsagsforbindelse mellem adfærden og det tab, han hævder at have lidt, samt karakteren og størrelsen af dette tab. En påstand alene om erstatning uden nogen nærmere angivelse mangler derimod den fornødne præcision og kan følgelig ikke antages til realitetsbehandling^[20].

43 I den foreliggende sag har sagsøgeren blot nedlagt en påstand om erstatning for den skade, der er blevet forvoldt hans karriere, hans helbred og hans velbefindende, uden at opgøre erstatningsbeløbet og uden tilstrækkeligt præcist at angive de elementer, der gør det muligt at anslå dets omfang. Stævningen indeholder nemlig ikke andre oplysninger i denne henseende end den omstændighed, at »den åbenbare fejlvurdering og den magtfordrejning, som medbedømmere har begået, i væsentlig omfang har skadet sagsøgerens karrieremuligheder«, og det anføres, at »denne situation har skadet ham fysisk og psykisk, hvilken skade er forvoldt ham ved siden af den skade, hans karrieremuligheder er blevet påført.«

44 Selv om Retten allerede har erkendt, at det i særlige tilfælde ikke forlanges, at sagsøgeren i stævningen angiver skadens nøjagtige omfang og et beløb for den krævede erstatning^[21], skal det fremhæves, at sagsøgeren i det foreliggende tilfælde hverken har godtgjort eller påberåbt sig, at der foreligger sådanne omstændigheder^[22].

20 — Domstolens dom af 2.12.1971, sag 5/71, Zuckerfabrik Schöppenstedt mod Rådet, Sml. 1971, s. 275, org.ref.: Rec. s. 975, præmis 9, samt Rettens kendelse af 1.7.1994, sag T-505/93, Osório mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 179, og II, s. 581, præmis 33, og af 15.2.1995, sag T-112/94, Moat mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 37, og II, s. 135, præmis 32.

21 — Rettens dom af 10.7.1990, sag T-64/89, Automec mod Kommissionen, Sml. II, s. 367, præmis 75-77, og af 20.9.1990, sag T-37/89, Hanning mod Parlamentet, Sml. II, s. 463, præmis 82.

22 — Jf. i denne retning kendelsen i sagen Osório mod Kommissionen, præmis 35, og i sagen Moat mod Kommissionen, præmis 37.

45 Hvad desuden angår den ikke-økonomiske skade bør det fremhæves, at ud over den totale mangel på vurdering af denne skade, har sagsøgeren ikke sat Retten i stand til at bedømme arten og omfanget heraf. En påstand om erstatning for en ikke-økonomisk skade skal imidlertid, uanset om denne er symbolsk eller har karakter af en egentlig erstatning, præcisere karakteren af den påståede skade i forhold til den adfærd, den sagsøgte institution kritiseres for, og angive skadens samlede omfang, i hvert fald tilnærmelsesvis ^[23].«

V — Appellen

39. Ved processkrift af 6. april 2007, modtaget samme dag på Rettens Justitskontor, iværksatte appellanten appel af Rettens dom. Kommissionen afgav svarskrift den 12. juni 2007. Appellanten har ikke anmodet om at indgive en replik, og parterne har ikke begæret et retsmøde afholdt.

40. Appellanten har nedlagt følgende påstande:

C — Appellantens begæringer vedrørende sagens tilrettelægning

38. Retten udledte af de ovenstående præmisser, at appellants begæring om, at Kommissionen tilpligtes at fremlægge referaterne fra forfremmelsesudvalgets møder, de to mest gunstige karriereudviklingsrapporter og de to mest ugunstige for tjenestemændene i hans afdeling for perioden 2001/2002 samt dokumentet med angivelse af de officielle kvantitative mål for oversættelsesafdelingerne for denne periode, var uden betydning for tvistens afgørelse.

»i) Den appellerede dom [...] ophæves, og Domstolen træffer afgørelse om sagens realitet.

ii) Det fastslås, at appellanten har en selvstændig interesse i sin karriereudviklingsrapport, der er uafhængig af administrationens interesse heri.

23 — Kendelsen i sagen Moat mod Kommissionen, præmis 38, og Rettens dom af 29.1.1998, sag T-157/96, Affatato mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 41, og II, s. 97, præmis 38.

- iii) Det anerkendes, at invaliditet pr. definition er afvendelig og anses og behandles som sådan af Kommissionens lægetjeneste.

A — Den retlige interesse i at anfægte karriereudviklingsrapporten

- iv) Det fastslås, at appellanten har krav på retsbeskyttelse i relation til sin [karriereudviklingsrapport].

42. Appellanten har gjort gældende, at den appellerede dom er behæftet med retlige fejl, for så vidt som Retten for det første fastslog, at den bedømte tjenestemand kun har interesse i karriereudviklingsrapporten, såfremt han fortsat har en karriere at fuldføre, for det andet at vedvarende invaliditet, som anses for fuldstændig, svarer til en endelig udtræden af tjenesten, og for det tredje at retten til en effektiv domstolsbeskyttelse ikke giver ham adgang til at få prøvet den omtvistede afgørelse.

- v) Appellanten tilkendes et kompensationsbeløb på 1 500 000 EUR.

- vi) Indstævnte tilpligtes at betale sagens omkostninger.«

43. Kommissionen har gjort gældende, at appellants klagepunkter i relation til den appellerede dom er ugrundede. Den har nærmere anført, at Retten med føje fastslog, at den retspraksis, hvorefter en tjenestemand ikke længere har en interesse i at anfægte en bedømmelsesrapport, når han har fuldført sin karriere, finder anvendelse på en karriereudvekslingsrapport, at det fremgår af vedtægtens artikel 53 og 78, at vedvarende invaliditet, der anses for fuldstændig, medfører, at den pågældende automatisk pensioneres, og endelig at retten til en effektiv domstolsbeskyttelse kun giver adgang til at anfægte en bebyrdende retsakt. Kommissionen har til dette sidste punkt tilføjet, at Retten ikke har

41. Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellen forkastes, og at appellanten tilpligtes at betale sagens omkostninger.

udelukket, at appellanten på et senere tidspunkt kan få en interesse i en prøvelse af den omtvistede afgørelse, hvis han genindtræder i tjenesten, og at retten til en effektiv domstolsprøvelse er blevet overholdt derved, at den appellerede dom er blevet afsagt, efter at appellanten har kunnet gøre sine synspunkter gældende under en fuldstændig procedure.

44. De argumenter, som parterne har påberåbt sig inden for rammerne af denne appel, rejser følgende to spørgsmål. Det første vedrører berettigelsen af den retspraksis, hvorefter en tjenestemand ikke længere har retlig interesse i at anfægte en bedømmelsesrapport, såsom en karriereudviklingsrapport, når han er ophørt med at udøve sit hverv ved den institution, der har udfærdiget rapporten. Det andet vedrører spørgsmålet om, hvorvidt denne retspraksis — såfremt den er begrundet — finder anvendelse på en tjenestemand, der er ramt af vedvarende invaliditet, som anses for fuldstændig.

45. For så vidt angår det første spørgsmål er den appellerede dom støttet på Rettens praksis, hvorefter en tjenestemand efter definitivt at have fratrådt tjenesten ikke længere har interesse i at anfægte en bedømmelsesrapport, medmindre han godtgør, at der foreligger en særlig omstændighed, der berettiger en personlig og aktuel interesse i at få den annulleret²⁴. Ifølge denne retspraksis er dels en tjenstemands ideelle ønske om at råde

over en rapport, der er i overensstemmelse med virkeligheden, og dels i tilfælde af at han skulle få brug for den i forbindelse med en ansøgning til en ny stilling, ikke ensbetydende med, at der foreligger en søgsmålsinteresse²⁵.

46. Jeg er uenig i denne retspraksis og kan følgelig ikke tilslutte mig den appellerede dom på dette punkt, fordi retspraksis er ensbetydende med, at tjenstemandens rettigheder fastlægges efter indholdet af hans bedømmelsesrapport, udelukkende med udgangspunkt i denne rapports nytte for den institution, der har udfærdiget den.

47. Det er imidlertid ubestridt, at en bedømmelsesrapport, såsom karriereudviklingsrapporten, har karakter af en udtalelse vedrørende tjenstemandens kvalifikationer, tjenstlige indsats og adfærd, således som det er fastsat i vedtægtens artikel 43. Der er derfor tale om en regelmæssig vurdering af den måde, hvorpå den bedømte tjenestemand har løst de opgaver, som han er blevet pålagt.

48. Et sådant dokument har til formål at sætte den overordnede myndighed i stand til at sammenligne fortjenesterne for ansøgere til en eventuel forfremmelse eller forflyttelse og at træffe de afgørelser, der vedrører forløbet af

24 — Kendelsen i sagen N mod Kommissionen, præmis 26, og Rettens kendelse af 28.6.2005, sag T-147/04, Ross mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 171, og II, s. 771, præmis 27.

25 — Kendelsen i sagen N mod Kommissionen, præmis 30, og i sagen Ross mod Kommissionen, præmis 29 og 30.

den bedømte tjenstemands karriere. Det kan imidlertid ikke heraf udledes, at en bedømmelsesrapport kun kan være bebyrdende for en tjenstemand, hvis vedkommende fortsætter sin karriere inden for den institution, som har udfærdiget rapporten.

49. Dels påvirker bedømmelsesrapporten nemlig, for så vidt som den udgør en vurdering af den måde, hvorpå tjenstemanden har udført sit hverv, ligeledes den ideelle ret for enhver tjenstemand til at opnå en rimelig og retfærdig bedømmelse.

50. Det er min opfattelse, at en sådan ret må anerkendes, da en person — uagtet hvilken status vedkommende har som menneske i samfundet — også definerer sig selv ved det, som den pågældende realiserer eller gennemfører. Arbejdet spiller i denne sammenhæng en afgørende rolle i hver persons liv. En tjenstemand kan med god ret forvente en rimelig og retfærdig bedømmelse af sit arbejde, fordi denne bedømmelse udgør fastsættelsen af og erindringen om det, som vedkommende har udført. Dette gælder efter min opfattelse så meget desto mere som den bedømmelse vedrørende den måde, hvorpå en person har udøvet sit hverv, ikke udelukkende har karakter af en beskrivelse af de opgaver, der er blevet udført i den relevante periode, men også omfatter en vurdering af de

menneskelige kvaliteter, som den bedømte person har udvist under udøvelse af sin faglige karriere.

51. Derfor kan en bedømmelsesrapport ikke ud fra administrationens synsvinkel udelukkende anses for et simpelt dokument, der blot kan arkiveres, fordi det har mistet sin relevans fra det tidspunkt, hvor den bedømte tjenstemand er udtrådt af dennes tjeneste. Efter min opfattelse har en tjenstemand en ideel ret til, at det tilsikres, at den måde, hvorpå han har udøvet sit hverv, er gengivet korrekt, fordi dette hverv udgør en vigtig del af vedkommendes tilværelse, og en bedømmelsesrapport udgør en erindring herom.

52. En tjenstemand har dels en legitim interesse i at benytte denne bedømmelsesrapport ved fremtidig jobansøgning. Den omstændighed, at der er tale om et internt dokument, kan ikke hindre en sådan anvendelse. Et sådant dokument kan — idet det beskriver de opgaver, som den bedømte tjenstemand har udført, og den måde, hvorpå han har udført sit hverv — udgøre et meget vigtigt element i et CV med henblik på at godtgøre den opnåede erfaring og de faglige kvalifikationer. Den omstændighed, at det er velkendt, at tjenstemændene i Fællesskaberne er genstand for en regelmæssig vurdering, kan desuden bevirke, at en tjenstemand, der søger en ny stilling, kan opfordres af en potentiel arbejdsgiver til at fremlægge sine bedømmelsesrapporter.

53. Af disse to grunde er jeg af den opfattelse, at den retspraksis, hvorefter en bedømmelsesrapport som karriereudviklingsrapporten principielt kun berører den bedømte person, såfremt den pågældende stadig fortsat har en karriere, dvs. indtil dennes udtræden af tjenesten, er forkert. Denne retlige fejl må efter min opfattelse kunne berettige en ophævelse af den appellerede dom, for så vidt det deri fastslås, at det ikke længere er fornødent at træffe afgørelse.

54. Hvad angår det andet spørgsmål mener jeg, at selv om det antages, at denne retspraksis er korrekt, burde Retten ikke af denne grund fastslå, at en tjenestemand, der er ramt af vedvarende invaliditet, som anses for fuldstændig, alene af denne årsag mister sin ret til at få prøvet sin bedømmelsesrapport.

55. Selv om en tjenestemand, der befinder sig i en sådan situation, automatisk pensioneres, således som det er fastsat i vedtægtens artikel 53 og 78, er der nemlig tale om en situation, der kan ændres, hvilket fremgår af artikel 13-16 i dennes bilag VIII. Det fremgår klart af disse bestemmelser, at tjenestemandens aktiviteter i institutionen blot er suspenderet, og at denne suspension er afhængig af, at invaliditeten fortsat foreligger, hvilket kan konstateres regelmæssigt.

56. Situationen for en tjenestemand, der er ramt af vedvarende invaliditet, som anses for fuldstændig, adskiller sig således fra situationen for en tjenestemand, der har nået

pensionsalderen, eller som har taget sin afsked eller er blevet afskediget, fordi han en dag kan genoptage sig hverv ved institutionen.

57. At anvende den retspraksis, hvorefter der foreligger en manglende retlig interesse i at anfægte en bedømmelsesrapport, i tilfælde af at den pågældende tjenestemand definitivt udtræder af tjenesten, kan således findes chokerende, eftersom dette standpunkt er ensbetydende med at hævde, at muligheden for at genoptage arbejdet og følgelig af, at vedkommendes helbred reableres, ikke fortjener at tages i betragtning. Sagt med andre ord svarer dette til at meddele denne tjenestemand, at han nu og for fremtiden er slettet af listen over ansatte, og at administrationen går ud fra den antagelse, at han ikke har nogen chance for at genvinde erhvervsevnen.

58. Jeg skal herved fremhæve, at Retten i den appellerede dom har konkluderet, at appellantens ikke har søgsmålsinteresse efter blot at have konstateret, at vedkommende er ramt af vedvarende invaliditet, som anses for fuldstændig, uden at fortsætte analysen og undersøge, om den berørtes konkrete situation tilsiger en genoptagelse af tjenesten. Den appellerede dom udgør et yderligere skridt hen imod en restriktiv tilgang til begrebet søgsmålsinteresse i forhold til den tilgang, der er indtaget i en lignende sammenhæng, f.eks. i kendelsen Ross mod Kommissionen.

59. I besvarelse af hr. Ross' argument om, at det var usikkert, om hans udtræden af tjenesten som følge af vedvarende invaliditet, som anses for fuldstændig, var definitiv, lagde Retten således i denne kendelse til grund, at den pågældende ikke var fremkommet med noget argument, der gjorde en genoptagelse af tjenesten sandsynlig. Retten støttede sig endvidere på den omstændighed, at invaliditetsudvalget henset til den pågældendes stationære sygdom havde vurderet, at en opfølgende lægeundersøgelse ikke var nødvendig²⁶.

60. Hvis Retten i den foreliggende sag havde foretaget en undersøgelse af appellantens konkrete situation, således som det skete i den sag, der gav anledning til kendelsen i sagen Ross mod Kommissionen, kunne sagen have været antaget til realitetsbehandling, da den pågældende er født den 4. februar 1955, og det fremgår af sagens oplysninger, at invaliditetsudvalget i sin afgørelse af 7. februar 2005 udtalte, at vedkommendes situation skulle genovervejes to år senere. Udvalget besluttede i løbet af 2007, at appellantens invaliditet kun skulle forlænges i ét år.

61. Den hypotetiske karakter af genoptagelsen af arbejdet udgør desuden ikke i sig selv en uovervindelig juridisk hindring for

anerkendelsen af en eksisterende og faktisk søgsmålsinteresse.

62. Som bevis herfor skal jeg henvise til retspraksis vedrørende prøvelse af afgørelser om fastsættelse af fremtidige pensionsrettigheder for institutionernes tjenestemænd. Ifølge denne retspraksis har en tjenestemand ret til at få prøvet en sådan afgørelse, selv om hans pensionering og følgelig udmøntningen af disse rettigheder på tidspunktet for sagsanlægget udgør en usikker og hypotetisk begivenhed²⁷.

63. Domstolen har udtalt, at en tjenestemand i en sådan situation, selv om han ikke umiddelbart har lidt et tab, kan indbringe et søgsmål vedrørende en afgørelse, der berører hans fremtidige økonomiske vilkår, idet han har en legitim, aktuel interesse i ved Domstolen at få afklaret en usikkerhed vedrørende sin tjenstlige stilling²⁸. Ifølge Domstolen gør afvisningen af et sådant søgsmål det ikke muligt for den berørte tjenestemand at få kendskab til sine rettigheder før det tidspunkt, hvorpå han går på pension, og han ville indtil dette tidspunkt blive anbragt i en usikker tilstand med hensyn til hans økonomiske situation med den virkning, at han ikke straks kan træffe de personlige dispositioner, der er egnet til at sikre hans fremtid²⁹.

27 — Dom af 1.2.1979, sag 17/78, Deshormes mod Kommissionen, Sml. s. 189, præmis 10-12, og af 31.5.1988, sag 167/86, Rousseau mod Revisionsretten, Sml. s. 2705, præmis 7.

28 — A.st.

29 — Dommen i sagen Deshormes mod Kommissionen, præmis 11.

26 — Kendelsen i sagen Ross mod Kommissionen, præmis 31 og 32.

64. Denne retspraksis kan overføres til denne sag. Det må anerkendes, at en tjenestemand, der er ramt af vedvarende invaliditet, som anses for fuldstændig, har en eksisterende og faktisk interesse i ved Fællesskabets retsinstanser at få efterprøvet en bedømmelse, der kan afgøre hans fremtidige karriere således, at vedkommende i givet fald kan beslutte at gå i en anden retning.

65. Denne overførsel forekommer mig ligeledes at være berettiget ud fra den betragtning, at en tjenestemand, der som appellant er vedvarende og fuldstændig invalid, ville blive hindret i at bestride sin bedømmelsesrapport på tilfredsstillende vilkår.

66. Som Kommissionen har anført i besvarelse af et skriftligt spørgsmål fra Retten, kan appellants genindtræden i sin funktion ganske vist fortolkes som »en væsentlig ny omstændighed« som omhandlet i den retspraksis, hvorefter indtrædelsen af en sådan omstændighed gør det muligt for en tjenestemand at anmode administrationen om en fornyet overvejelse af en retsakt, der er blevet definitiv³⁰. Hvis appellant genoptog tjenesten ved Kommissionen, kan han således efter

denne retspraksis anmode administrationen om at genoverveje den omtvistede bedømmelsesrapport og i givet fald indbringe et afslag herpå for Fællesskabets retsinstanser.

67. En sådan kontrol af bedømmelsesrapporten, der i givet fald kan blive forskudt med flere år, frembyder imidlertid ikke de samme retsgarantier som dem, der gælder, såfremt appellant fik adgang til at anfægte rapporten straks efter, at han fik den meddelt. Hvis Fællesskabets retsinstanser skulle træffe afgørelse flere år efter, rapporten blev udfærdiget, foreligger der nemlig en betydelig risiko for, at beviser, der kunne være nødvendige for at afgøre tvisten, ikke længere er tilgængelige³¹.

68. Henset til samtlige disse overvejelser er jeg af den opfattelse, at Retten ligeledes begik en retlig fejl, der berettiger en annulation af den appellerede dom, ved at konkludere, at appellant ikke havde retlig interesse i at få prøvet den omtvistede afgørelse alene af den grund, at den pågældende er ramt af vedvarende invaliditet, som anses for fuldstændig.

30 — Dom af 15.5.1985, sag 127/84, Esly mod Kommissionen, Sml. s. 1437, præmis 10 og 12, samt Rettens kendelse af 25.3.1998, sag T-202/97, Koopman mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 163, og II, s. 511, præmis 23.

31 — I denne sag har Retten således anmodet Kommissionen om at fremlægge dokumenter, hvoraf det fremgår, hvor mange tjenestemænd i lønklasse LA5, der var i afdeling EN.3 i bedømmelsesperioden, samt resultaterne af bedømmelsen af tjenestemændene i appellants afdeling fordelt på rubrikker.

B — Erstatningspåstanden

69. Appellanten har foreholdt Retten, at den afviste erstatningspåstanden med den begrundelse, at karakteren og omfanget af skaden ikke var blevet godtgjort, skønt denne påstand og sagens realitet udgør to forskellige spørgsmål.

70. Denne sontring er ifølge appellanten relevant, fordi hans situation, siden han klagede over sin karriereudviklingsrapport i juli måned 2003, hele tiden ændredes. I juli måned 2003 var forfremmelsesudvalget endnu ikke trådt sammen for det pågældende år, hvorfor appellanten ikke vidste, om han ville blive forfremmet eller ej. Da han anlagde sagen i juli måned 2004, var han desuden endnu ikke blevet erklæret invalid. Endelig vidste han ikke på det tidspunkt, hvor han iværksatte appellen, om og i givet fald hvornår han kunne genindtage sin stilling.

71. Efter appellantens opfattelse følger heraf, at Retten som følge af sagens særlige omstændigheder ikke burde have behandlet erstatningspåstanden, før den havde truffet afgørelse i realiteten, hvorfor den appellerede dom i afventning af en sådan afgørelse bør annulleres, for så vidt som påstanden derved afvises.

72. Appellanten har ligeledes anført, at såfremt Domstolen fremmer hans appel til

realitetsbehandling og ved behandlingen af sagens realitet fastslår, at han er blevet udsat for en groft retskrænkende behandling både for så vidt angår indholdet af hans bedømmelsesrapport og forløbet af proceduren, og at hans karriere har lidt alvorlig skade, skal han tilkendes en erstatning på 1,5 mio. EUR.

73. Kommissionen har anført, at appellanten ikke har redegjort for, hvorfor grundene til, at Retten afviste hans erstatningspåstand, skulle være fejlagtige. Kommissionen har udledt heraf, at appellen på dette punkt må afvises eller forkastes som åbenbart ugrundet.

74. Jeg er enig i Kommissionens standpunkt. De klagepunkter, som appellanten har fremsat i relation til den appellerede dom for så vidt angår erstatningspåstanden, er ikke egnet til at godtgøre, at Retten begik en retlig fejl eller anlagde en fejlagtig fortolkning af dette krav.

75. Retten har med rette henvist til reglen, hvorefter en påstand om erstatning for skade, som angiveligt er forvoldt af en fællesskabsinstitution, skal beskrive den skadegørende adfærd, den skade, der er forvoldt sagsøgeren herved, samt årsagsforbindelsen mellem adfærden og det tab, han hævder at have lidt.

Retten fastslog med føje, at appellanten ikke havde opfyldt dette krav, eftersom han blot havde angivet i stævningen, at »den åbenbare fejlvurdering og den magtfordrejning, som medbedømmeren har begået, i væsentlig omfang har skadet sagsøgerens karrieremuligheder«, og at »denne situation har skadet ham fysisk og psykisk, hvilken skade er forvoldt ved siden af den skade, hans karrieremuligheder er blevet påført«.

appellen til realitetsbehandling, en ny påstand som omhandlet i artikel 113 i Domstolens procesreglement, der må afvises.

C — Følgerne af ophævelsen af den appellerede dom

76. Retten bemærkede ligeledes, at appellanten ikke havde givet nogen forklaring på, hvorfor det ikke var muligt for ham at angive det præcise omfang af skaden og at opgøre størrelsen af tabet.

79. Jeg skal foreslå Domstolen at tage stilling til påstanden om annullation af den omtvistede afgørelse i henhold til artikel 61 i statutten for Domstolen, hvorefter den, når den giver appellanten medhold, selv kan træffe endelig afgørelse, hvis sagen er moden til påkendelse.

77. Som Kommissionen har anført, udgør de forklaringer, som appellanten er fremkommet med på dette punkt under appellen, nye elementer, der ikke er egnet til at godtgøre, at den appellerede dom er behæftet med en retlig fejl. Appellen er således efter min opfattelse, for så vidt som den anfægter dommens afvisning af appellants erstatningskrav, åbenbart ugrundet.

80. Appellanten har nedlagt påstand om annullation af den omtvistede afgørelse, hvorved han fik afslag på den klage, han havde indgivet over afgørelsen af 28. april 2003, hvorved hans karriereudviklingsrapport for perioden fra den 1. juli 2001 til den 31. december 2002 blev stadfæstet.

78. Desuden udgør erstatningskravet på 1,5 mio. EUR, såfremt Domstolen antager

81. Til støtte for dette søgsmål har appellanten fremsat tre anbringender, hvoraf det

første vedrører tilsidesættelse af væsentlige formkrav og af retten til kontradiktion.

bedømmelse, han har været genstand for. Dels har udvalgets udtalelse stor vægt, for så vidt som bedømmeren i appelleddet er forpligtet til at begrunde sin afgørelse, hvis han afviser at følge denne udtalelse.

82. I forbindelse med dette anbringende har appellantent gjort gældende, at den procedure, der i henhold til AGB 43 skal følges ved interne klager over en karriereudviklingsrapport, er blevet tilsidesat på flere måder. Han har bl.a. anført, at den anden etape af denne procedure, der består i bedømmelsesudvalgets kontrol af karriereudviklingsrapportens formelle og grundlæggende vilkår, ikke er blevet overholdt.

85. Kommissionen har gjort gældende, at appellantent ikke med føje kan påberåbe sig den omstændighed, at bedømmelsesudvalget blot konstaterede, at den officielle samtale med medbedømmeren ikke havde fundet sted, da han selv havde undladt at orientere udvalget om, at samtalen fandt sted den 25. marts 2003.

83. Appellantent har således anført, at bedømmelsesudvalgets gennemgang blev foretaget ud fra en proceduremæssig synsvinkel og ikke berørte rapportens faktiske indhold. Han har anført, at udvalget konstaterede, at den officielle samtale med medbedømmeren ikke havde fundet sted og anbefalede derfor, at en sådan samtale blev afholdt. Han har fremhævet, at hans sag ikke efterfølgende blev forelagt udvalget, med henblik på at det også kunne efterprøve, om karriereudviklingsrapporten var blevet behørigt udfærdiget, at den var objektiv, og var i overensstemmelse med de normale bedømmelsesnormer.

86. Jeg mener, at appellantens argument er berettiget, og at den omtvistede afgørelse udgør en tilsidesættelse af et væsentligt formkrav. Jeg støtter denne konklusion på bestemmelserne i AGB 43 om den interne procedure i relation til klager over en karriereudviklingsrapport.

84. Appellantent har gjort gældende, at denne mangel udgør en væsentlig tilsidesættelse af forskrifterne, der forvansker den interne klageprocedure. Dels er udvalget som følge af dets sammensætning den eneste klageinstans, i hvis midte ansatte, der udfører samme hverv som han selv, har kunnet efterprøve den

87. Ifølge disse bestemmelser udfærdiges en tjenestemand's karriereudviklingsrapport af vedkommendes afdelingschef, der er udpeget som bedømmer, og af hans direktør, der har status som medbedømmer. Denne rapport forelægges den bedømte tjenestemand, der råder over fem arbejdsdage til at acceptere dennes indhold og til at underskrive den eller i givet fald til at anfægte den. Når tjeneste-

manden ikke er tilfreds med sin karriereudviklingsrapport, meddeler han dette til bedømmeren og gør denne bekendt med sit ønske om en samtale med medbedømmeren. Denne sidstnævnte skal indkalde til samtalen inden for fem arbejdsdage.

88. Det fremgår af artikel 7, stk. 5, i AGB 43, at medbedømmeren efter denne samtale ændrer eller stadfæster karriereudviklingsrapporten, hvorefter den sendes til den pågældende. Hvis denne sidstnævnte ikke er tilfreds med medbedømmerens afgørelse, kan han anmode ham om at indbringe rapporten for bedømmelsesudvalget.

89. Bedømmelsesudvalget er sammensat af en formand, der har status som direktør, og fire andre medlemmer, hvoraf to er personalerepræsentanter udpeget af Det Centrale Personaleudvalg. I artikel 8, stk. 5, beskrives bedømmelsesudvalgets opgaver således:

»Selv om udvalget ikke kan træde i stedet for bedømmerne ved vurderingen af den ansattes arbejde, efterprøver det, om bedømmelsen er udarbejdet retfærdigt, objektivt og i overensstemmelse med de almindelige bedømmelsesnormer. Det efterprøver også, om procedurerne er fulgt korrekt (samtale(r), tidsfrister osv.). I forbindelse hermed foretager det de høringer, det skønner hensigtsmæssige [...]«

90. Bedømmelsesudvalget skal således afgive en udtalelse om disse punkter inden for en frist på ti arbejdsdage, efter at udvalget har fået forelagt karriereudviklingsrapporten. Retsvirkningerne af denne udtalelse er angivet i artikel 8, stk. 7, i AGB 43 således:

»Bedømmelsesudvalgets udtalelse, som meddelt den ansatte, bedømmeren og medbedømmeren, sendes til bedømmeren i appelledet. Inden for tre arbejdsdage [...] stadfæster eller ændrer sidstnævnte bedømmelsen og fremsender den til den ansatte. Såfremt bedømmeren i appelledet afviger fra anbefalingerne i bedømmelsesudvalgets udtalelse, begrundes han/hun sin beslutning [...]«

91. Der kan således udledes to væsentlige oplysninger af disse bestemmelser, der er relevante for afgørelsen af den foreliggende tvist. Bedømmelsesudvalgets udtalelse skal for det første ikke blot vedrøre overholdelsen af procedurereglerne, men ligeledes den behørig og objektive udfærdigelse af rapporten. Denne udtalelse har for det andet ret stor vægt, fordi bedømmeren i appelledet skal begrunde sit standpunkt, når det er i strid med den pågældende udtalelse.

92. I denne sag er det imidlertid ubestridt, at bedømmelsesudvalget ikke har taget stilling til indholdet af den omtvistede bedømmelsesrapport. Det konstaterede i den udtalelse, som det fremsendte til bedømmeren i appelledet den 11. april 2003, at den officielle samtale med medbedømmeren, der er fore-

skrevet i artikel 7 i AGB 43 i tilfælde af uenighed med den bedømte tjenestemand vedrørende indholdet af dennes karriereudviklingsrapporten, ikke havde fundet sted.

93. Den omstændighed, at bedømmelsesudvalget efter at have konstateret dette ikke efterprøvede indholdet af bedømmelsesrapporten, er efter min opfattelse logisk, da udvalget dels med føje kunne antage, at denne samtale rent faktisk ville blive afholdt, og at proceduren dermed ville blive berigtiget, og medbedømmeren dels efter denne samtale havde mulighed for at ændre den omtvistede rapport. I mangel af en officiel samtale med medbedømmeren var indholdet af karriereudviklingsrapporten med andre ord ikke endeligt.

94. Efter min opfattelse kunne bedømmeren i appelledet derfor ikke i sin afgørelse af 28. april 2003 tage stilling til appellants interne klage, før udvalget selv havde afgivet en udtalelse om indholdet af den omtvistede karriereudviklingsrapport.

95. Bedømmeren i appelledet har ikke taget hensyn hertil i denne afgørelse, idet han anførte, at den officielle samtale med medbedømmeren fandt sted den 25. marts 2003 og derefter den 14. april 2003, dvs. »henholdsvis før og efter mødet i bedømmelsesudvalget den 7. april 2003«. Denne konstatering burde ikke have gjort det muligt for appelbedømmeren at træffe afgørelse. Enten konstaterede han, i modsætning til det, som bedømmelsesud-

valget havde anført i sin udtalelse, at den officielle samtale havde fundet sted den 25. marts 2003, i hvilket tilfælde han burde opfordre bedømmelsesudvalget til at træffe afgørelse om indholdet. Eller også vurderede bedømmeren i appelledet, at den officielle samtale havde fundet sted den 14. april 2003, idet han fulgte bedømmelsesudvalgets anbefalinger, hvorved han ligeledes burde indhente bedømmelsesudvalgets udtalelse vedrørende indholdet af bedømmelsesrapporten som stadfæstet af medbedømmeren efter denne samtale.

96. Bedømmeren i appelledet har ved at udtale sig, som han gjorde i sin afgørelse af 28. april 2003, behandlet appellants ret til at klage til bedømmelsesudvalget som en ren formel etape. Som appellant har fremhævet, er denne ret til at klage vigtig, fordi bedømmelsesudvalget er det eneste organ, der indgår i bedømmelsesproceduren, der omfatter personalerepræsentanter, og fordi bedømmeren i appelledet skal tage hensyn til bedømmelsesudvalgets udtalelser.

97. Disse omstændigheder godtgør efter min opfattelse, at denne tilsidesættelse af proceduren reelt har kunnet gøre indgreb i appellants rettigheder.

98. Kommissionen har gjort gældende, at appellantens ikke kan påberåbe sig denne tilsidesættelse af forskrifterne, fordi han selv er ansvarlig herfor, idet han har undladt at orientere bedømmelsesudvalget om afholdelsen af en officiel samtale med medbedømmeren den 25. marts 2003.

99. Dette argument kan efter min opfattelse ikke tages til følge af følgende årsager. For det første fremgår det af artikel 7, stk. 5, i AGB 43, at den omhandlede bedømmelsesrapport efter den officielle samtale og efter at være blevet enten stadfæstet eller ændret på ny skal fremsendes til den berørte tjenestemand. At denne samtale har været afholdt bør således dokumenteres ved den nye fremsendelse af den omtvistede bedømmelsesrapport. Desuden inddrages bedømmelsesudvalget i henhold til artikel 7, stk. 6, i AGB 43 som følge af en anmodning fra den bedømte tjenestemand til medbedømmeren.

100. Man kan således vanskeligt forestille sig, at bedømmelsesudvalgets vurdering i denne sag, hvorefter den officielle samtale med appellantens ikke havde fundet sted, alene kunne have været udledt af udvalgets erklæringer i sagsøgerens anmodning om sagens indbringelse for bedømmelsesudvalget.

101. For det andet svækker den omstændighed, at en officiel samtale blev afholdt den 14. april 2003, dvs. efter bedømmelsesudvalgets udtalelse, hvori det anbefalede, at en sådan samtale blev afholdt, Kommissionens standpunkt.

102. Henset til disse betragtninger er jeg af den opfattelse, at et væsentligt formkrav er blevet tilsidesat ved udarbejdelsen af den omtvistede afgørelse, hvilket har berørt appellantens interesser, hvorfor den bør annulleres.

D — *Sagens omkostninger*

103. I det omfang Domstolen følger mit forslag, og appellantens dermed får medhold i appellen med hensyn til formaliteten og realiteten vedrørende hans påstand om annullation af den omtvistede afgørelse, og i det omfang disse to punkter udgør hovedelementerne i denne sag, foreslår jeg, at Kommissionen tilpligtes at afholde sagens omkostninger i henhold til artikel 122 i procesreglementet.

VI — Forslag til afgørelse

104. Henset til det anførte foreslår jeg, at Domstolen afgør sagen således:

- »— Dommen afsagt af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans den 7. februar 2007, Gordon mod Kommissionen (sag T-175/04), ophæves, for så vidt det deri bestemmes, at det ikke længere er fornødent at træffe afgørelse om annullationspåstanden.
- Appellen af denne dom forkastes som åbenbart ugrundet, for så vidt som erstatningspåstanden derved afvises.
- Kommissionens afgørelse af 11. december 2003, hvorved appellantens fik afslag på den klage, han havde indgivet over afgørelsen af 28. april 2003 om stadfæstelse af hans karriereudviklingsrapport for perioden fra den 1. juli 2001 til den 31. december 2002, annulleres.
- Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber tilpligtes at betale sagens omkostninger.«